

Burçak Bingöl

Seramikle bağıın üniversite yıllarına dayanıyor...

Evet, Hacettepe Üniversitesi'nde seramik eğitimi aldım. Sonrasında araştırma görevlisi olarak yüksek lisans ve doktora da yaptım. Yani seramiğin akademisinin içinden geliyorum. Çok ilginç bir malzeme, öğrendikçe insani içine çekiyor; malzemenin geçmişinden kalanlarla yeni kurgu denemeleri yapmama, geçmişini anımsayarak geleceğe dair hayaller kurmama izin veriyor.

Atölyeni, çalıştığın yeri biraz anlatır mısın?

Şu an Galata'daki atölyem kalıcı olarak yerleştiğim ve "benim" dediğim ilk atölyem. Bence atölye bir sanatçının zihninin yeryüzündeki izdüşümü gibi. Her şeyin akışkan ve değişken olduğu özgür bir yer. Bir evin veya diğer yaşam alanlarının kurallarının aksine burada her şey serbest. Canlı bir yer; yoğun hazırlıklar sırasında atölye de yoruluyor, nefes alıyor nefes veriyor. Oranın dinamiklerini anlamak biraz da insanın kendini anlaması demek.

İlk atölyene bu kadar geç sahip olmanın sebebi nedir?

Atölye kök salmak demek. Bu atölyeden önce üretimimi yine İstanbul'da ama geçici mekanlarda sürdürüyordum. İstanbul'a 'yerleşmeye' karar vermem, yeni dönem çalışmalarımın özellikle İstanbul'a odaklanması hep aynı bütünün parçaları aslında. Evini çok kolay taşıyabiliyorsun ama atölye öyle değil, o yüzden bir yere yerleşmeye ancak şimdi hazır hissettim kendimi ve geçici mekanlardan sabit, bana ait bir atölyeye geçiş yaptım.

İstanbul olmasaydı neresi olurdu bu yerleştiğin, kök saldığın şehir?

Hayatımın öyle bir dönemine geldim ki sanki Afrika'da, Avrupa'da, Amerika'da herhangi bir yerde yaşayabilirim. İlişkiler ve yakınlıklar ve ortaklıklar üzerine düşünüp çalıştığım bir dönemde bu yerin İstanbul olması da tesadüf değil belki.

Çalışmalarında işlediğin konular için nerelerden besleniyorsun?

Son zamanlarda ürettiklerime en çok okuduklarım ilham oluyor. Özellikle yerel tarih ve edebiyat oldukça ilgimi çekiyor. Benden önce burada yaşamış sanatçıların ve üreticilerin bıraktıkları izleri

takip etmekten özellikle hoşlanıyorum. Söyledikleri gibi sanat uzun, hayat kısa. Geçmişin verdiği yön ve ilham kadar içinde yaşadığımız gün de çalışmalarına şekil veriyor. Her gün sanki biraz daha depresifleşen dünyamız ve yaşamın kırılganlığı kadar insanın bununla baş etme yöntemleri ilgimi çekiyor.

En son kişisel sergin 22 Nisan'a kadar Zilberman Gallery'de izleyicilerle buluşuyor. Mitos ve Ütopya sergisi ne anlatıyor bizlere?

Sergi, bir önceki sergim olan Araba Sevdası ve ona adını veren harika romanla başladı. Bu sergi de bir başka kitaptan, İstanbul'da Gündelik Hayat adlı tarih kitabından alıyor adını. Ekrem Işın bu kitabında İstanbul'un konumunu Doğu'nun mitos ve Batı'nın ütopyası arasında belirleyerek gündelik yaşam dinamiklerini bu eksen üzerinden okuyor. Yabancılaşma konusu öteden beri üzerine çalıştığım bir konuydu ve bu sergiyle artık parçaları toparlamaya, artanlardan anlamlı bütünler oluşturmaya başladım.

Seramik sanatı deyince Türkiye'de çoğunlukla kadın sanatçılar var. Keramik neden kadınların domine ettiği bir alan sence?

Sadece burada değil dünyada da böyle aslında. Keramik çok fazla çağrışımı olan ve bunun yarattığı karmaşa nedeniyle 'sanat' dışında kalmış bir malzeme. Daha çok el sanatları ve endüstriyle ilişkisi bağlamında tanımlanmış. Bu alanlarda da hala çokça kullanılıyor. Sanırım aşırı sabır ve ince işçilik gerektirdiğinden kadınlar bu malzemeyle daha iyi ilişkiler kurabiliyor.

Seramiğin sınırları var mı? Gerekliğinde başka medyum ve disiplinlere yöneliyor musun?

Seramik tamamen sınırlardan ibaret, ki üretimimde de zaten bu

sınırları sorunsallaştırıyor ve malzemenin getirdiği geleneklerin ötesine geçebilmenin yollarını arıyorum. Bu sürekli mücadele gerektiren bir malzeme ve insana sabretmeyi öğretiyor. Çalışmalarında gerektiğinde fotoğraf, desen, video, buluntu malzeme gibi pek çok başka malzeme kullanabiliyorum.

Seramiğe olan ilgi zaman içinde nasıl değişiyor?

Son yıllarda sanat dünyası seramik malzemeyi yeniden keşfediyor ve seramik hiç olmadığı kadar popüler. Her şey gibi sanatsal malzemeler de hızla tüketiliyor ve sanırım yapım sürecinin karmaşıklığıyla seramiğe sıra ancak geldi. Bunun dışında seramik dünyasının kendine has bir çevresi var ki kendi dinamikleriyle sürekli bir etkinlik halinde zaten.

Şimdiye kadar ürettiğin işler arasında seni ve dünyanı ifade etmeye en yakın eseri sorsam, hangisini söylersin?

2006'da New York'ta açtığım ilk sergimden Broken City hala çok sevdiğim, bende özel yeri olan bir iş. Bunun dışında Öngörülemeyen Dönüşüm fotoğraf serisi de bugünkü serginin ilk çalışması olarak benim için çok anlamlı. Parçalar tıpkı oradaki gibi yavaş yavaş bir araya geliyor nihayet.

Sanata yaklaşımını, üretimini ve kendine dert edindiği meseleyi beğendiğin sanatçılar kimler?

Pek çok sanatçı var ama aklıma ilk gelenleri Zeynep Kayan, Jorinde Voigt ve İsa Genzken olarak sayabilirim.

Bizlere bir film, bir kitap, bir de albüm tavsiye eder misin?

Film olarak Abbas Kiarostami'den Kirazın Tadı, müzik olarak Gineli bir grup olan Horoya Band De Kan Kan'ın herhangi bir albümünü ve kitap olarak Ahmet Hamdi Tanpınar'dan Huzur'u öneririm.

